

komunalna
radovljica

2016

**Praktični napotki
za ločevanje odpadkov**

Uvod

Leto 2015 bo na področju ravnanja z odpadki zapisano kot uspešno

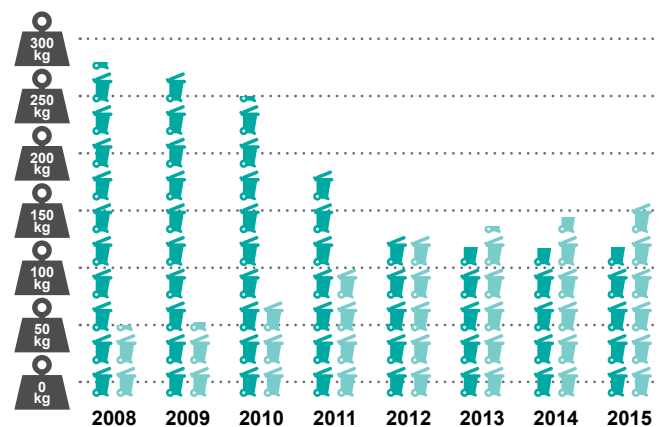
Občani občine Radovljica smo s 158 kilogrami ločenih odpadkov na prebivalca tudi v letu 2015 potrdili svojo osveščenost pri njihovem ločevanju. Presegli smo načrtovan delež ločeno zbranih odpadkov. Na zbiralnicah in z individualnim odvozom embalaže smo zbrali skoraj 1.510 ton odpadkov. V zbirnem centru in s kosovnim odvozom smo ločili več kot 1.466 ton odpadkov, kar je za enajst odstotkov več kot leto prej.

Komunala Radovljica, d.o.o., je ob desetletnici organizirane ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo od družbe ZEOS, d.o.o., prejela priznanje za največje zbrane količine odpadne električne in elektronske opreme (OEEO) na prebivalca.

** Zbiralnice so sestavni del urbanega okolja.

Ponovna raba predmetov je velika priložnost za vse nas, saj gre za učinkovit, gospodaren in okolju prijazen način ravnanja z odpadki, ki znižuje količino odloženih odpadkov. V Zbirnem centru Radovljica je s februarjem 2015 zaživel **Središče ponovne rabe**, ki vključuje kotiček za sprejem

- Letna količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca*
- Ločeno zbrani odpadki na prebivalca**

* Odpadke, ki jih ne ločimo, odložimo na odlagališču Mala Mežakla.

Mislimo zeleno!

Kazalo

Mislimo zeleno

O Komunalni Radovljica, d.o.o.	4
Kakšne so vaše dolžnosti?	5
Kakšne so pristojnosti Komunale Radovljica, d.o.o.? . . .	7

rabljenih predmetov in Štacuno Brvač, kjer je rabljene ter prenovljene predmete mogoče tudi kupiti. Do konca leta je bilo zbranih že več kot 20 ton predmetov za ponovno rabo.

S ciljem spodbujanja učinkovitosti ločevanja smo uporabnikom komunalnih storitev na blagajni Komunale Radovljica, d.o.o., ponudili **izbor izdelkov za uspešnejše ločevanje** embalaže in bioloških odpadkov.

V zadnjih dveh letih smo z izgradnjo **štirih nadstrešnic nad zbiralnicami** za ločevanje odpadkov zagotovili višjo raven storitev pri ločenem zbiranju odpadkov.

S ciljem učinkovitejšega pobiranja odpadkov bomo začeli uvažati **tehnologijo pobiranja z avtomatskim stresalnikom**.

Zavedamo se, da je najbolj zaželena oblika ozaveščenega vedenja preprečevanje nastajanja odpadkov. Občina Radovljica se zato namerava pridružiti mednarodnemu gibanju **Zero Waste – Brez odpadkov**. Vodilo gibanja je sprememba življenjskega stila in navad družbe ter spoštovanje naravnih ciklov.

Zadovoljni uporabniki ste naš glavni cilj, zato bomo tudi v prihodnje izboljševali kakovost storitev v smeri, ki izpolnjuje vaša pričakovanja. **Hvala, ker skupaj z nami »mislite zeleno«** in nas spremljate na poti k odgovorni ter trajnostno naravnani družbi.

Z odličnimi pozdravi,
Matija Žiberna s sodelavci

Vse, kar morate vedeti

Resnice in zmote o ravnanju z odpadki	8
Kaj vas najpogosteje žuli?	10
Oddajanje ločenih odpadkov iz gospodinjstev	12
Zbirni center Radovljica	13
Električna in elektronska oprema ter nevarni odpadki	14
Kje odlagamo? Kam kaj spada?	15
Koledar odvoza odpadkov v letu 2016	16
Posebni odpadki, zeleni odrez in odpadne nagrobne sveče	19

Napotki za manj odpadkov

Odnos do okolja in vrednote se spreminjajo	20
Sodoben potrošnik je ustvarjal in odgovoren	22
Enkratno je stvari uporabljati večkratno	23
Kako lahko zmanjšate količino zavržene hrane, prihranite denar in varujete okolje?	24
Korak za korakom do manj odloženih odpadkov	26
Kako ravnati z nevsakdanjimi odpadki?	27
Zakaj kompostirati?	28
Za najmlajše	30
Servisne informacije	31

Mislimo zeleno

O Komunalni Radovljica, d.o.o.

Ravnanje z odpadki poleg zbiranja in odvoza odpadkov obsega tudi njihovo obdelavo ter odlaganje. Komunalna Radovljica, d.o.o., v občini Radovljica izvaja tudi oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, urejanje javnih površin ter druge dejavnosti.

Področje ravnanja z odpadki v številkah

Število prebivalcev	18.949
Število gospodinjstev	6.397
Število zbiralnic	127
Število smetarskih vozil	8
Število zaposlenih	22
Zbirni center	1

Ali ste vedeli?

Smetarsko vozilo v povprečju dnevno prevozi **90 kilometrov**.

Komunalna delavca potrebujeata **20 sekund**, da izpraznita eno posodo.

Dnevno poleg posod za preostanek odpadkov in embalažo izpraznimo, odpeljemo in poskrbimo za vsebino iz:

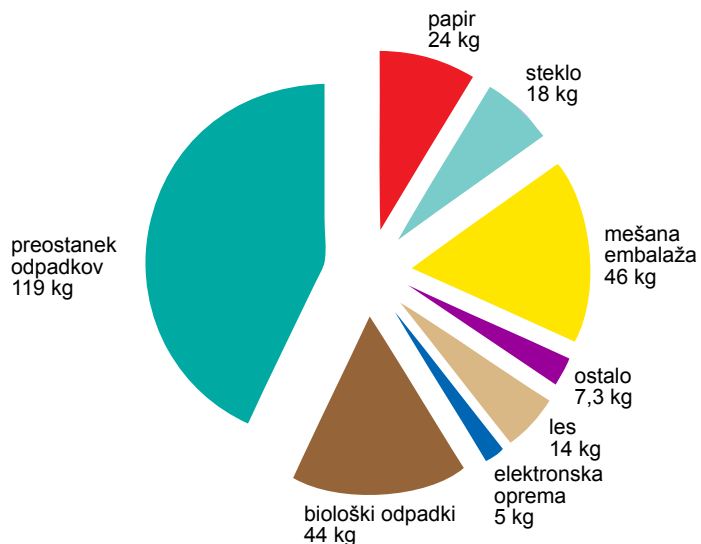
- 610 posod za biološke odpadke,
- 111 zabojnikov za steklo na ekoloških otokih,
- 133 zabojnikov za papir na ekoloških otokih,
- 186 zabojnikov za embalažo na ekoloških otokih.

V letu 2015 smo v občini Radovljica, kjer opravljamo gospodarsko javno službo ravnanja z odpadki, zbrali **6.140 ton odpadkov**.

Prebivalec radovljiške občine je v povprečju ustvaril 324 kilogramov odpadkov.

Ločene frakcije, ki jih je v letu 2015 v povprečju ločil prebivalec občine Radovljice, in preostanek odpadkov

Kakšne so vaše dolžnosti?

Temelj za opravljanje javnih storitev, ki jih v občini Radovljica izvaja Komunala Radovljica, d.o.o., so občinski odloki, ki določajo tako pristojnosti in obveznosti Komunale Radovljica, d.o.o., kot tudi obveznosti ter pravice uporabnikov.

Občinska zakonodaja določa minimalno obračunsko količino za opravljeno storitev in navaja obveznosti uporabnika, vsebuje pa tudi prepovedi ter kazni za prekrške. V radovljiški občini nadzor nad spoštovanjem določil odloka opravljata pristojni inšpekcijski organ in redarska služba. Ob morebitnem nepravilnem ravnanju se lahko obrnete na pristojni inšpekcijski organ ali **redarsko službo Občine Radovljica** na telefonsko številko **04 537 23 48**.

Ker so odpadki odgovornost tistih, ki jih proizvajajo, poskrbite, da jih boste pravilno ločili in odložili.

Odpadke dosledno ločujte.

Obveznost vseh občanov je, da posamezno vrsto odpadka odložite v ustrezen zabojnik, kar določajo občinski odloki. Ti določajo tudi **prepoved mešanja bioloških odpadkov** z drugimi odpadki in prepoved odlaganja papirja, embalaže ter stekla v zabojnike za preostanek odpadkov.

Odpadki so odgovornost vsakega posameznika.

Zabojniki naj stojijo na zasebnih površinah.

Občinska zakonodaja določa, da morajo vaši zabojniki stati na zasebni površini. Prostoru, kjer stojijo, rečemo zbirno mesto. Na dan odvoza ustrezne zabojnike pravočasno postavite na **prevzemno mesto**, torej na **rob javne površine**. Ko jih izpraznijo, jih sami pospravite nazaj na zbirno mesto.

Zbirno in prevzemno mesto sta lahko dve različni lokaciji, lahko pa tudi samo ena, če so zabojniki postavljeni na zasebni površini, ki meji na javno dostopno cesto.

Zabojniki naj bodo dostopni.

Pomembno je, da na dan odvoza odpadkov smetarskemu vozilu zagotovite neoviran dostop do zabojnikov.

- Ustrezne zabojnike pravočasno pripeljite na rob javne površine. Najbolje je, da to storite večer pred odvozom ali na dan odvoza **do 6. ure zjutraj**.
- Poskrbite, da **parkirana vozila ne otežujejo** ali onemogočajo dostopa do pripravljenih zabojnikov.
- V zimskih razmerah **očistite sneg** na in ob zabojnikih.

Okolica zabojnikov naj bo čista in urejena.

Odpadke dosledno ločujte in poskrbite, da je okolica zabojnikov čista ter urejena. Če v vaše zabojnike odpadke odlagajo neznanci, zabojnike namestite tako, da boste do njih lahko dostopali samo vi.

Če je dostop do zabojnikov oviran, jih komunala ni dolžna prevzeti.

Spremembe, ki vplivajo na vaš račun, sporočite pravočasno.

Spremembe, ki vplivajo na izvajanje in obračun storitev ravnanja z odpadki, nam sporočite **v osmih dneh po nastanku** (npr. sprememba priimka, naslova za pošiljanje računov, lastnika stanovanja ipd.). Spremembe bomo upoštevali v naslednjem obračunskem obdobju.

Obrazci in naročila so vedno na dosegu.

Komunalne storitve lahko enostavno in hitro naročite ali spremenite s pomočjo obrazcev, ki jih najdete na spletni strani www.komunala-radovljica.si. Izpolnjene obrazce pošljete na naš poštni ali elektronski naslov ali pa se oglasite na sedežu podjetja.

Odpadke odlagajte v zbiralnice in ne poleg njih.

Občinski odlok prepoveduje odlaganje vrečk oziroma odpadkov, kot so karton, plastični zabojčki, kosovni odpadki ipd. poleg zbiralnic. Prepovedano je tudi odlaganje odpadkov v neustrezen zabojnik. Za obe kršitvi sta predvideni globi oziroma kazni. Čeprav naši zaposleni večkrat pobe- rejo nepravilno odložene odpadke in očistijo okolico zbiralnice, je ta kmalu spet zasmetena.

Ukrepajte, če je zabojnik za vse odpadke občasno premajhen.

V primeru občasnega povečanja količin mešanih komunalnih odpadkov lahko na sedežu komunale **kupite vrečo za preostanek odpadkov**, označeno z znakom Komunale Radovljica, d.o.o. Na dan odvoza vrečo odložite poleg zabojnika. Odpadkov, ki bodo odloženi drugače, nismo dolžni odpeljati.

Če ugotovite, da velikost zabojnika ne zadostuje vašim potrebam, **naročite večji zabojnik**. Pri tem morate upoštevati, da na ceno, ki jo plačate za svoje storitve ravnanja z odpadki, vpliva tudi

Za posameznike so zbiralnice prostor za odlaganje kosovnih odpadkov, preostanka odpadkov ali pa so celo deležne namernega poškodovanja.

velikost oziroma prostornina zabojnika, s čimer se zviša tudi znesek na položnici.

Svetujemo vam, da za večje količine embalaže uporabite zabojnike za embalažo v zbiralnicah ločenih frakcij, ki jih praznimo trikrat tedensko.

Obračunavanje ravnanja s komunalnimi odpadki v praznih objektih.

Zakonodaja (Uredba o cenah) za prazne stavbe predpisuje poseben obračun storitev. To velja za stavbe, v katerih ni prijavljenih prebivalcev ali nimajo zabojnika/zabojnikov.

V občinskem odloku je določeno, da **občasno naseljeni objekti zavezancev ne odvezujejo plačil storitev javne službe**. Občasno naseljeni objekti so po pravilniku objekti, v katerih ni prijavljena ali naseljena nobena oseba, ampak so le v občasni uporabi (počitniške hiše, prazna stanovanja, prazne hiše). V sistemu ravnanja z odpadki za tovrstne stavbe velja obračun na osnovi 60-litrške posode za zbiranje komunalnih odpadkov, pri čemer se upošteva še pogostost odvoza mešanih komunalnih odpadkov iz gospodinjstev. Plačila so oproščeni samo lastniki dotrajanih objektov, v katerih ni mogoče bivati, in nenaseljeni objekti brez komunalnih vodov in z opuščeno posestjo.

Če velikost zabojnika ne zadostuje vašim potrebam, naročite večji zabojnik.

Mislimo zeleno!

Kakšne so pristojnosti Komunale Radovljica, d.o.o.?

Skrb za zabojnike na javnih površinah.

Na Komunali Radovljica, d.o.o., smo zadolženi samo za postavljanje zabojnikov na javnih površinah, torej za **zabojnike na zbiralnicah**. Za svoje zabojnike morate prostor zagotoviti sami. Upoštevajte še, da na komunali nimamo ne dolžnosti ne pristojnosti prevzemanja zabojnikov z dvorišč ali drugih zasebnih površin.

Določanje velikosti zabojnikov za uporabnike.

Pri določanju velikosti zabojnikov upoštevamo Tehnični pravilnik o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju občine Radovljica. Pri določanju vrste, števila in volumna zabojnikov, ki ga uporablja **posamezni uporabnik**, se upošteva predvidena količina, struktura in vrsta odpadkov, način zbiranja ter pogostost praznjenja.

Najmanjši zabojnik v litrih		
Število oseb v gospodinjstvu	Preostanek odpadkov	Embalaža
1-3	80	120
3-5	120	120-240
5-7	240	240
več kot 8	skupni	skupni

Zaradi tehnologije pobiranja odpadkov z avtomatskim stresalnikom bo menjava nestandardiziranih zabojnikov za preostanek odpadkov obvezna.

Za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov v **večstanovanjskih objektih** uporabniki uporabljajo skupno opremo, ki mora zagotavljati odlaganje celotne embalaže in preostanka odpadkov med enim in drugim praznjenjem. Prostornina skupne opreme mora zadoščati za zbiranje **najmanj desetih litrov** embalaže in preostanka odpadkov na osebo na teden.

Zamenjava zabojnikov z večjimi, ko je okolica zabojnikov zasmetena.

Če se ob zabojniku večkrat pojavljajo dodatne vrečke ali pa je **zabojnik večkrat zapored poln** in **z odprtim pokrovom**, je to za nas znak, da njegova velikost ne zadostuje potrebam uporabnikov. Občinski odloki nas zavezujejo, da v takšnih primerih zabojnik zamenjamo z večjim, in sicer brez predhodnega soglasja uporabnika.

Komunala Radovljica, d.o.o., bo, po zgledu drugih komunalnih podjetij, začela na nepravilnosti pri ravnanju z odpadki uporabnike opozarjati z obvestili na zabojnikih oziroma v nabiralnikih.

Velikost komunalne opreme v večstanovanjskih objektih je prilagojena številu stanovalcev.

Vse, kar morate vedeti

Resnice in zmote o ravnanju z odpadki

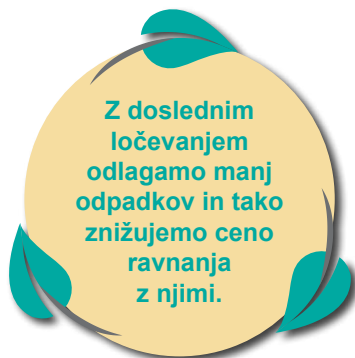
Prevzemniki ločeno zbrano embalažo sortirajo, balirajo (na fotografiji) in nato reciklirajo.

1 Ločevanje odpadkov je delo vsakega posameznika.

Zakonodaja **od Komunale Radovljica, d.o.o.**, zahteva zbiranje in prevoz odpadkov ter obdelavo in odlaganje preostanka odpadkov, **od občanov** pa razvrščanje odpadkov v prave zabojnike.

2 Ločeno zbiranje odpadkov se izplača.

Manj odpadkov gre na odlagališče, **nižji so stroški odlaganja**. Ker smo že več let uspešni pri zmanjševanju odloženih odpadkov lahko, kljub višjim stroškom obdelave, ohranjamo cene storitve ravnanja z odpadki na podobni ravni.

Z doslednim ločevanjem odlagamo manj odpadkov in tako znižujemo ceno ravnanja z njimi.

3 Ravnanje z odpadki ni zgolj praznjenje zabojnikov.

Storitev ravnanja z odpadki zajema **vrsto dejavnosti**: pobiranje in prevoz odpadkov, namestitvev ter zamenjavo zabojnikov, čiščenje zabojnikov za biološke odpadke, zbiranje odpadkov v zbiralnicah, delovanje zbirnega centra, odvoz kosovnih odpadkov, razvrščanje nekaterih vrst komunalnih odpadkov in njihovo predajo v predelavo, zbiranje nevarnih odpadkov, skladiščenje odpadkov in predajo v predelavo, odlaganje ...

4 Komunala Radovljica, d.o.o., večino ločeno zbranih odpadkov v skladu z zakonodajo brezplačno odda.

Komunala ločeno zbranih odpadkov ne prodaja, saj mora v skladu z nacionalno zakonodajo večino zbranih odpadkov brezplačno prepustiti družbam za ravnanje z določenimi vrstami odpadkov. Zakonodaja določa, da morajo javna komunalna podjetja **embalažo** (plastično, stekleno, kartonsko) brezplačno predati družbam za ravnanje z odpadno embalažo, **odpadno električno in elektronsko opremo** pa družbam za ravnanje z OEEO. Podjetja embalažo predelajo z embalažnino, ki jo plačajo proizvajalci in uvozniki embalaže. **Z brezplačno oddajo ločeno zbranih odpadkov komunala ne zasluži, zmanjšuje pa stroške odlaganja na odlagališče.**

S stiskanjem embalaže pridobimo do 80 odstotkov prostora v posodah za ločeno zbrane odpadke, obenem pa tudi zmanjšujemo stroške ravnanja z njimi.

Komunala lahko po tržnih cenah prodaja papir in kovino, pri čemer prihodki od prodaje znižujejo stroške ravnanja z odpadki.

Za otroke je **stiskanje embalaže** zanimiva igra, ki spontano postane navada, odrasli pa z uporabo vsakodnevno potrjujejo odgovornost do narave in skrb za prihodnost naših otrok.

Ročne stiskalnice za embalažo in izbor drugih izdelkov za uspešnejše ločevanje embalaže in bioloških odpadkov lahko po ugodnih cenah kupite na blagajni Komunale Radovljica, d.o.o.

KAJ SE ZGODI Z LOČENO ZBRANIMI ODPADKI IN ODPADKI, KI SO ODLOŽENI V ZELENE ZABOJNIKE?

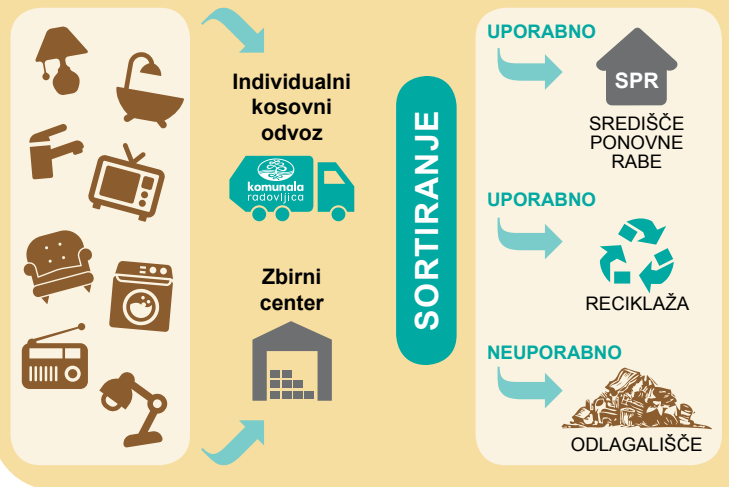
5 Komu Komunala Radovljica, d.o.o., preda naše (ločeno zbrane) odpadke?

Odpadno plastično in stekleno embalažo ter karton predamo embalažnim družbam. **Biološke** in **nevarne odpadke** prevzame pooblaščen družbi, ki poskrbita za njihovo predelavo, za kar moramo plačati. **Kosovne odpadke** najprej sortiramo, uporabne recikliramo, neuporabne pa odložimo na odlagališču. V predelavo oddamo tudi večino odpadkov, zbranih v zbirnem centru.

Ločeno zbrani odpadki

Kosovni odpadki

6 Kaj se zgodi z odpadki, odloženimi v zelene zabojnike za preostanek odpadkov?

Odpadki iz zelenega zabojnika se skladno z Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališčih **pred odlaganjem obdelajo**. V postopku se izločijo odpadki, ki jih je mogoče predelati in nevarni odpadki. Količina odpadkov na odlagališču Mala Mežaklja, se tako še nekoliko zmanjša.

Kaj vas najpogosteje žuli?

1 Kako izračunam strošek, ki ga plača gospodinjstvo?

Komunala Radovljica, d.o.o., svoje storitve obračuna **glede na velikost zabojnikov** za preostanek odpadkov in biološke odpadke ter povprečno mesečno **pogostnost praznjenja** zabojnikov (23. člen Uredbe o cenah). Na ceno, ki jo plačate uporabniki, ki živite v blokih ali večstanovanjskih hišah, poleg velikosti zabojnika in števila praznjenj vpliva še število oseb v gospodinjstvu ali drugo merilo, ki ste ga določili uporabniki ter upravljavec vašega večstanovanjskega objekta.

2 Kolikšna je povprečna višina računa, ki ga plača gospodinjstvo?

Leta 2015 je v občini Radovljica povprečni mesečni strošek ravnanja z odpadki **za 4-člansko gospodinjstvo**, ki uporablja 120-litrsko posodo za preostanek odpadkov in 120-litrsko posodo za embalažo znašal **11,87 evra**.

3 Kako najlažje uredim stvari na Komunalni Radovljica, d.o.o.?

Najboljši naslov je naše spletno mesto **www.komunala-radovljica.si**, kjer je na voljo več različnih e-naročilnic in obrazcev.

Prek spletnega mesta lahko v **rubriki Obrazci in naročila** naročite odvoz kosovnih odpadkov ali zelenega odreza, se vključite v sistem ravnanja z odpadki, sporočite spremembo osebnih podatkov, naročite nove ali večje zabojnike itd.

4 Kako uredim plačilo z direktno bremenitvijo?

Vse, kar je povezano z direktnimi obremenitvami (sklepanje novih soglasij, preklic in spremembe) lahko uredite na dva načina:

Dobro opravljeno! Zabojujnik za preostanek odpadkov je skoraj prazen.

E-komunala – vir informacij o vaši porabi

Enostavno spletno aplikacijo, ki uporabnikom olajša spremljanje porabe in stroškov komunalnih storitev, s pridom uporablja že več kot 1.329 uporabnikov. V spletno aplikacijo e-komunala, ki jo najdete na www.komunala-radovljica.si, se prijavite s svojim uporabniškim imenom in geslom.

- **Osebo** v 1. nadstropju poslovne stavbe Komunalne Radovljica, d. o. o., Ljubljanska cesta 27 v Radovljici vsak delovni dan med 8. in 14.30. S seboj prinesite veljaven osebni dokument, bančno kartico s številko računa, prek katerega se izvaja direktna obremenitev, in račune (položnice) za katere želite urediti soglasje za direktno obremenitev.
- **Po pošti.** Pravilno izpolnjeno in podpisano vlogo za plačevanje ali zahtevo za preklic soglasja za plačevanje z direktnimi obremenitvami SEPA pošljite skupaj s fotokopijo oziroma skeniranim osebnim dokumentom in bančno kartico na naslov Komunala Radovljica, d. o. o., Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica ali po elektronski pošti na naslov racunovodstvo@komunala-radovljica.si. Obrazce, ki jih potrebujete, najdete na www.komunala-radovljica.si (Obrazci in naročila).

5 Kje se prijavim na prejemanje e-računa v spletno banko?

Na prejemanje naših e-računov se lahko prijavite neposredno **v svoji spletni banki**.

Za prijavo poleg osebnih podatkov potrebujete še ID referenco izdajatelja. V našem primeru je to 8-mestna številka odjemnega mesta, ki jo najdete na računu.

Plačevanje plačilnih nalogov brez provizije na javni blagajni.

Vsi uporabniki komunalnih storitev, razen pravnih oseb in samostojnih podjetnikov, lahko izkoristijo storitev plačevanja brez provizije, ki je na območju občine Radovljica organizirana v sedmih poštnih poslovalnicah: v Radovljici, Lescah, Begunjah, Podnartu, Kropi, Kamni Gorici in na Brezjah.

6 Na dan odvoza Komunala Radovljica, d.o.o., ni izpraznila zabojnikov, kaj lahko storim?

Reklamacijo zaradi neopravljenega odvoza morate komunali **sporočiti v treh dneh** od predvidenega dneva odvoza. Reklamacijo lahko sporočite v OE Ravnanje z odpadki na telefonsko številko 04 537 01 31 ali pa jo pošljite na e-naslov info@komunala-radovljica.si. Preden sporočite

Če zabojnik ni bil izpraznjen se prepričajte, ali ste pravočasno pripravili prave zabojnike.

reklamacijo, se prepričajte, ali ste na prevzemno mesto pripravili prave zabojnike in ali ste to storili pravočasno (večer pred odvozom ali pred 6. uro zjutraj na dan odvoza).

7 Podatki na računu Komunale Radovljica, d.o.o., niso pravilni, kaj lahko storim?

Reklamacijo računa morate komunali sporočiti **v osmih dneh po prejetju računa**. Reklamacijo lahko sporočite na telefonsko številko 04 537 01 19 ali jo pošljite na e-naslov info@komunala-radovljica.si.

8 Kaj lahko storim, če sosedje nočejo ločevati odpadkov.

Velikokrat zaležejo že **prijazna opozorila**. Če imate upravnika stavbe, se obrnite nanj. **Upravnik** večstanovanjskih stavb lahko na sestanku ali s posebnim obvestilom opozori, da občinska zakonodaja zahteva ločevanje odpadkov in da kršiteljem grozi globa. Komunala sicer nima pristojnosti za nadzor in kaznovanje, lahko pa se odločimo, da zabojnikov, v katerih so nepravilno odloženi odpadki, ne bomo izpraznili. Eden izmed ukrepov je tudi **prijava kršitve** inšpekcijski službi Občine Radovljica ali občinskemu redarstvu. Prijavo lahko podate po telefonu, e-pošti ali navadni pošti.

Osebnost se lahko vsak delavnik oglasite na sedežu Komunale Radovljica, d.o.o.

Oddajanje ločenih odpadkov iz gospodinjstev

BREZPLAČEN ODVOZ IN ODDAJA KOSOVNIH ODPADKOV

Vsako gospodinjstvo letno prejme dve dopisnici (letos sta bili priloženi priročniku), s katerima lahko naroči **brezplačen odvoz do štirih kubičnih metrov kosovnih odpadkov**. Izpolnjeno dopisnico pošljete po pošti ali oddate na sedežu podjetja. Večje količine kosovnih odpadkov lahko brezplačno oddate tudi v Zbirnem centru Radovljica.

Med kosovne odpadke sodijo:

kosi pohištva, gospodinjski stroji, računalniki, monitorji, televizorji, vzmetnice, umivalniki, kadi, kolesa, avtomobilske gume in ostali večji odpadki.

Kotiček za sprejem uporabnih predmetov v zbirnem centru

KAKO ODLAGAMO KOSOVNE ODPADKE?

Kosovne odpadke zložite na dan odvoza do 6. ure zjutraj (vendar ne prej kot dvanajst ur pred prevozom) poleg zabojnika za ostanek odpadkov ali na drugo dogovorjeno mesto. Če odpadke pripeljete v **zbirni center**, jih razvrstite v zabojnike glede na vrsto. Za pomoč ali nasvet se obrnite na zaposlene.

Ločeni odpadki	Ločevanje	Kam	Odvoz
Biološki odpadki	doma	kompostnik, rjavi zabojnik za biološke odpadke	ob nastanku odpadkov, 1-krat tedensko
Ostanek odpadkov	doma	individualna ali skupna posoda	> po letnem koledarju
Embalaža	doma, zbiralnica	zabojnik z rumenim pokrovom zabojnik z rumenim pokrovom	> po letnem koledarju > 2-krat tedensko
Papir in karton	zbiralnica	zabojnik z rdečim pokrovom	> 2-krat tedensko
Steklo	zbiralnica	zabojnik z zelenim pokrovom	> 1-krat tedensko
Kosovni odpadki	ločujete doma	odvoz po sistemu dopisnic, zbirni center	po dogovoru ali jih oddate v zbirni center
Odpadna električna in elektronska oprema	ločujete doma	odvoz po sistemu dopisnic, zbirni center	po dogovoru ali jo oddate v zbirni center
Avtomobilske gume, les in lesena embalaža, tekstil in obutev	ločujete doma	odvoz po sistemu dopisnic, zbirni center	po dogovoru ali jih oddate v zbirni center
Zeleni odrez	ločujete doma	po naročilu, zbirni center	oddate v zbirni center ali po dogovoru (plačljiva storitev)
Nevarni odpadki iz gospodinjstev	ločujete doma	zbirni center	oddate jih v zbirni center
Gradbeni odpadki	ločujete doma	separacija Gorenjca	oddate jih na separacijo Gorenjca (do 2 m ³)

Zbirni center Radovljica

Zbirni center Radovljica je pokrit, urejen in opremljen prostor, namenjen ločenemu zbiranju frakcij komunalnih odpadkov iz gospodinjstev ter vmesnemu shranjevanju ločeno zbranih frakcij odpadkov, zbranih v zbiralnicah v občini Radovljica.

Vsi občani, ki so plačniki komunalnih storitev, lahko v njem **brezplačno oddajajo** odpadke, ki jih navajamo v nadaljevanju.

V **zbirni center odpeljete** ali naročite odvoz z **dopisnico**:

- kosovne odpadke,
- odpadno električno in elektronsko opremo,
- les in leseno embalažo,
- večje količine ločenih frakcij,
- avtomobilske gume,
- tekstil in obutev.

V **zbirni center odpeljete**:

- nevarne odpadke iz gospodinjstev,
- baterije in zdravila,
- akumulatorje,
- zeleni odrez,
- gradbeni material (manjše količine),
- azbestno kritino (proti plačilu).

V zbirnem centru **NE sprejemamo**:

- starih avtomobilov in avtomobilskih delov,
- večjih količin gradbenih odpadkov,
- poginulih živali,
- ostankov predelane hrane.

Kako ravnamo v zbirnem centru?

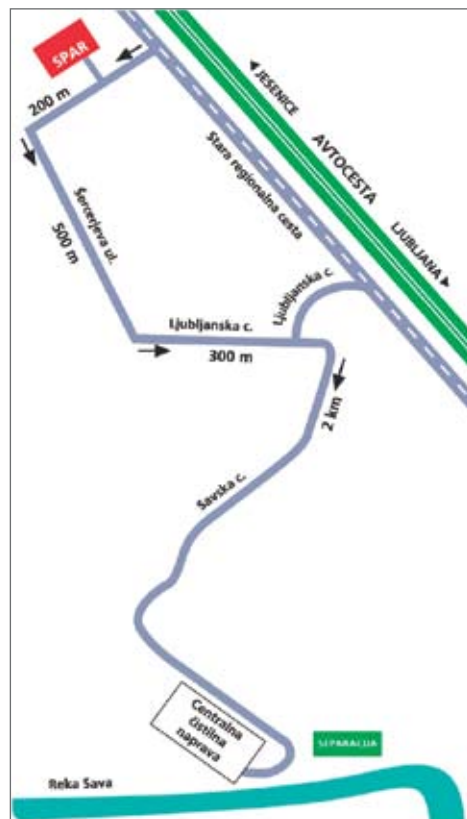
Odpadke lahko pripeljete z vozilom ali manjšo prikolico. Odpadke v posamezne zabojnike **odlagate sami s pomočjo skrbnika zbirnega centra**, ki je usposobljen za pravilno ravnanje z odpadki. Med obiskom zbirnega centra poskrbite za svojo varnost in za varnost svojih otrok.

V zbirnem centru še uporabne izdelke zbiramo v zbirnem kotičku, od koder jih prevzame Središče ponovne rabe.

Količine ločenih frakcij, zbranih v Zbirnem centru Radovljica in z odvozom kosovnih odpadkov, se iz leta v leto povečujejo.

V zbirnem centru deluje tudi **Središče ponovne rabe**, ki je namenjeno sprejemu, obnovi in prodaji rabljenih predmetov.

Zbiralnik pred TNC Mercator v Lescah vas vabi, da e-odpadke in baterije pravilno odložite.

ELEKTRIČNA IN ELEKTRONSKA OPREMA (OEEO)

Preudarno pri zamenjavi.

Električna in elektronska oprema vsebuje veliko okolju nevarnih snovi, kot so svinec, kadmij, živo srebro in klorofluorogljiki (CFC-plini). Slednji so še posebej nevarni ozonu, saj ena molekula teh plinov sproži razkroj 10.000 molekul ozona. Odpadna električna in elektronska oprema je kosovni odpadki in ne sodi v zabojnike za preostanek odpadkov. Za odvoz OEEO lahko brezplačno **naročite individualni kosovni odvoz**, jo **odložite v zbirnem centru** ali **odvržete v zbiralniku** pred TNC Mercator v Lescah.

Med odpadno **električno in elektronsko opremo** spadajo:

- velike in male gospodinjske naprave,
- televizijski in računalniški zasloni,
- IT in telekomunikacijska oprema,
- zabavna elektronika,
- električno in elektronsko orodje,
- oprema za razsvetljavo,
- zapestne ure in budilke,
- električni aparati za nego telesa,
- elektronske igrače in športna oprema z električnimi ali elektronskimi sestavnimi deli.

Kako odlagamo odpadno električno in elektronsko opremo?

Pozorni smo, da oprema ni zdrobljena ali onesnažena z nevarnimi ali drugimi snovmi. Opremo do prevzema ali oddaje na zbirnem centru hranimo ločeno.

Ali ste vedeli?

Milijon mobilnih telefonov vsebuje 250 kilogramov srebra, 24 kilogramov zlata in po 9 kilogramov paladiuma in bakra. Kar 90 odstotkov teh surovin bi lahko reciklirali.

To, da prebivalci radovljiške občine sodimo med ekološko bolj osveščene, dokazujemo že vse od leta 2009, saj na prebivalca zberemo od 4,3 do 5,5 kilograma odpadne električne in elektronske opreme.

NEVARNI ODPADKI

Pred nakupom nevarnih izdelkov dvakrat premislimo.

Nevarni odpadki iz gospodinjstev so snovi, ki so strupene, zdravju škodljive, jedke, dražljive, vnetljive, oksidativne, eksplozivne ali nevarne za okolje.

Z nepravilnim odlaganjem v zabojnike za komunalne odpadke, zlivanjem v odtok ali odlaganjem na neurejenih odlagališčih ogrožamo zdravje in varnost ljudi, živali ter svoj življenjski prostor. V **zbirnem centru** lahko **brezplačno odložite nevarne odpadke** iz gospodinjstev.

Nevarni odpadki so:

- barve, laki, topila, smole, kiti, razredčila;
- odpadna mazalna in jedilna olja;
- kemikalije, čistila;
- kozmetična in pralna sredstva;
- farmacevtski in fitofarmacevtski izdelki;
- akumulatorji, baterije;
- neonske žarnice in pršilke;
- vse, kar je opremljeno s simboli za nevarne snovi in njihova embalaža.

Kako odlagamo nevarne odpadke?

Najbolje jih je hraniti in zbirati v originalni embalaži ali v zaprtih plastenkah, da ne odtečejo. Nevarne odpadke oddate v Zbirnem centru Radovljica.

ODLAGAMO V ZBIRALNICO

Zabojnik za papir z rdečim pokrovom

- časopisi in revije
- embalaža iz papirja, kartona, lepenke
- knjige in zvezki
- prospekti in katalogi
- pisarniški papir, pisemske ovojnice in ovojnice
- koledarji
- ovojni papir in papirnate vrečke

Zabojnik za steklo z zelenim pokrovom

- vse vrste praznih in čistih steklenic
- steklena embalaža zdravil in kozmetike
- kozarci vložnih živil brez vsebine
- razbiti kozarci in steklenice
- druga steklena embalaža

ZBIRNI CENTER RADOVLJICA

Naročimo odvoz z dopisnico ali odpeljemo v zbirni center

- kosovni odpadki
- odpadna električna in elektronska oprema
- les in lesena embalaža
- večje količine ločenih frakcij
- avtomobilske gume
- tekstil in obutev

Odpeljemo v zbirni center

- nevarni odpadki iz gospodinjstev
- gradbeni material
- baterije in zdravila
- akumulatorji
- zeleni odrez

Dnevna preglednica odvozov

Zbirni center Radovljica

Prenosni telefon: 041 731 488

Odpiralni čas za stranke

ponedeljek, torek, četrtek, petek od 8. do 16. ure

sreda od 8. do 18. ure

sobota od 8. do 12. ure

Embalaža in preostanek odpadkov

Ponedeljek

Kropa, Kamna Gorica, Zgornja Lipnica

Radovljica: Gorenjskacesta, Kopališkacesta, Kosovelova cesta, Kranjska cesta, Langusova ulica, Bevkova ulica, Maistrova ulica, Šerčerjeva ulica, Žale, Jalnova cesta, Gradnikova cesta – bloki, Dežmanova cesta – bloki

Torek

Brda, Vošče, Spodnja Lipnica, Lancovo, Begunje (po sedanjem razporedu), Draga, Slatna, Srednja vas, Zadnja vas

Lesce – Boštjanova ulica, Šobčeva ulica, Plana, Na vrtači, Dolina, Vodnikova 14, Finžgarjeva ulica – bloki, Savska cesta – bloki

Radovljica: Gradnikova cesta – individualne hiše, Ul. Staneta Žagarja, Tavčarjeva ulica, Triglavska cesta, Ljubljanska cesta, Jurčičeva ulica, Špicarjeva ulica, Gregorčičeva ulica, Bazoviška ulica, Štrukljeva ulica, Roblekovo naselje, Cesta na jezerca, Mlaka, Cesta svobode, Gradiška pot, Kolodvorska ulica, Linhartov trg, Trubarjeva ulica, Gubčeva ulica, Cankarjeva ulica, Prešernova ulica, Kajuhova ulica, Janševa ulica, Jelovška ulica, Poljska pot, Globoko, Graben

Sreda

Poljče, Hraše, Studenčice, Hlebce, Zgoša, Begunje (po sedanjem razporedu)

Lesce: Poljska pot, Alpska cesta, od Radovljice do žel. prehoda, Na Trati, Tržaška ulica, Dobrška ulica, Valvazorjeva ulica, Ul. Kokrškega odreda, Čopova ulica, Planinska ulica, Letališka ulica, Hraška cesta, Begunjska cesta, Dežmanova ulica

Četrtek

Ljubno, Otoče, Zaloše, Podnart, Praproše, Posavec

Zapuže, Nova vas, Vrbnje, Gorica, Dvorska vas, Spodnji otok, Zgornji otok, Mošnje, Dobro polje, Brezje, Noše, Črničec, Peračica

Petek

Spodnja Dobrava, Zgornja Dobrava, Srednja Dobrava, Prezrenje, Mišače, Ovsišje, Brezovica, Rovte, Češnjica, Poljšica, Dobravica, Lipnica

Lesce: Cesta na Lipce, Aljaževa ulica, Vojkova ulica, Blejska cesta, Taleška ulica, Alpska cesta od žel. prehoda do križišča za Bled, Dacarjeva ulica, Golf igrišče, Finžgarjeva ulica – individualne hiše, Savska cesta – individualne hiše, Tovarniška ulica, Vodnikova ulica, Koroška ulica, Železniška ulica, Rožna dolina, Gradnikova cesta – bloki

Ostanka odpadkov in embalaže **ne bomo odvažali v prazničnih dneh**, in sicer: v petek, 1. 1. 2016 in v torek, 1. 11. 2016. Odpadke iz naselij, ki jih odvažamo v teh dneh bomo odpeljali naslednji dan.

Razpored pobiranja bioloških odpadkov

Četrtek	Petek
Radovljica	ostali deli občine Radovljica
Lesce	

Pranje posod za biološke odpadke izvajamo od aprila do novembra 1-krat mesečno.

Kje odlagamo? Kam kaj spada?

ODLAGAMO DOMA

Zabojnik za embalažo z rumenim pokrovom

- plastenke, konzerve in pločevinke
- plastenke čistil in pralnih sredstev
- votla sestavljena embalaža tekočin (tetrapak)
- plastična embalaža šamponov, zobnih krem ...
- plastične vrečke in jogurtovi lončki
- plastična in aluminijasta folija
- embalaža iz stiropora

Embalazo lahko oddamo tudi v zbiralnici ločenih frakcij.

Rjav zabojnik za biološke odpadke

- zelenjavni in sadni odpadki
- pokvarjena živila (brez embalaže), ostanki hrane in gnilo sadje
- jajčne lupine, kavna usedlina in filter vrečke
- papirnati robčki, brisače in vrečke
- rože, plevel, trava, listje in veje
- stelja malih rastlinojedih živali
- lesni pepel
- stara zemlja lončnic

Zelen zabojnik za preostanek odpadkov

- plenice in higienski vložki
- onesnažena embalaža
- keramika, porcelan in žarnice z žarilno nitko
- mačji pesek
- cigaretni ogorki, ohlajen pepel in vrečke iz sesalnika
- tkanine, usnje in kasete, filmi in fotografije
- kosti

V zabojnik ne sodijo odpadki, ki se lahko predelajo:

- papir, steklo, embalaža, biološki odpadki ...

POSEBNI ODPADKI

Posebna pozornost za posebne odpadke

Posebni odpadki so odpadki, s katerimi je treba ravnati na poseben način. To so gradbeni in drugi odpadki, kot so avtomobilске gume, ki jih ni dovoljeno odlagati v namenske posode za ostale odpadke.

Vsi plačniki komunalnih storitev v radovljiški občini imajo ob predložitvi potrdila komunale **možnost brezplačne oddaje dveh kubičnih metrov gradbenih odpadkov** na separacijo Gorenjca in možnost brezplačne oddaje **izrabljenih avtomobilskih gum** v Zbirni center Radovljica.

Posamezne kose gradbenega materiala (lijaki, školjke) lahko oddate v zbirnem centru.

ZELENI ODREZ

Ko so količine zelenja prevelike.

Odpadke, ki nastanejo pri delu na vrtovih, v sadovnjakih, pri urejanju živih meja in obrezovanju dreves, imenujemo zeleni odrez.

Manjše količine tovrstnih odpadkov lahko odložite v kompostnik ali zabojnike rjave barve, ki so namenjeni biološkemu odpadku. Debelejše in večje kose organskih odpadkov zdrobite z vrtnimi škarjami ali sekiro.

Izrabljene avtomobilске gume brez platišč.

Zeleni odrez lahko **pripeljete v zbirni center**, možen pa je tudi **odvoz po naročilu proti plačilu**. Za naročilo pokličite 04 537 01 31 ali izpolnite obrazec za naročilo odvoza zelenega odreza in listja in ga pošljite na naš poštni ali elektronski naslov.

ODPADNE NAGROBNE SVEČE

Slovenci smo rekorderji v njihovi porabi.

Na pokopališčih v občini Radovljica ločeno zbiramo sveče. V **zabojnike z rdečim pokrovom**, ki so namenjeni odpadnim nagrobnim svečam, odlagamo **vse vrste plastičnih sveč** (tudi elektronske), vključno z ostanki parafina in pokrovčki.

Odstranjevanje odpadnih nagrobnih sveč ima zaradi vsebnosti klora škodljiv vpliv na okolje. Predlagamo vam, da se odločite za **nakup okolju prijaznih sveč**, ki so izdelane iz polipropilena, sveč, izdelanih iz stekla ali solarne nagrobne lučke.

Ločevanje sveč, cvetja in embalaže na pokopališču v Lescah.

Na pokopališčih v radovljiški občini bomo v letu 2016 uvedli tudi ločevanje bioloških odpadkov.

Napotki za zmanjševanje količin odpadkov

Odnos do okolja in vrednote se spreminjajo.

Kaj potrebujete za zmanjšanje količin odpadkov in boljšo kakovost življenja:

- kritičen razmislek o svojih potrošniških navadah;
- dobro mero racionalnega nakupovanja;
- nakupovalni seznam za vsak obisk trgovine;
- zavedanje, da predmete lahko delite z drugimi;
- posvojitve filozofije ponovne uporabe.

DOMA

Razmislite o svojem odnosu do stvari.

Veliko stvari, ki jih imamo doma, bi lahko delili z drugimi. Pozabili smo, da so si skozi zgodovino ljudje velikokrat medsebojno pomagali tudi tako, da so si stvari delili ali si jih posojali. Poskrbite, da odvečni predmeti zaživijo novo življenje v krogu prijateljev ali (ne)znancev. Pomembno je, da še uporabnih predmetov, tudi če so malo poškodovani, ne vržete v smeti. **Podarite jih, zamenjajte ali prodajte.**

Izogibajte se izdelkom za enkratno uporabo.

Če na piknik ali vrtno zabavo povabite petnajst prijateljev, ki bodo uporabljali izdelke za enkratno uporabo (pribor,

lončki, krožniki, papirnati prtički, brisačke, folija ipd.), vas bo to stalo okoli deset evrov, povzročili pa boste skoraj tri kilograme odpadkov.

Obdarovanje

Namesto materialnih daril **podarjajte doživetja** (ogled gledališke predstave, obisk koncerta, abonmaje za otroke in odrasle, tečaj jahanja, ure joge itd.) ali ponudite uslugo (varstvo otroka, košnjo vrta itd.).

Če ne želite uporabljati svoje posode in pribora, si lahko v Središču ponovne rabe za simbolično ceno izberete stvari, ki so vam všeč, in si sestavite unikatni komplet za piknik.

NA POTI V TRGOVINO

Ko vam nečesa zmanjka, si to zapišite na nakupovalni seznam.

Ta je lahko navaden listek, vnaprej pripravljen nakupovalni seznam, ki ga natisnete prek spleta, ali nakupovalna aplikacija na pametnem telefonu. Številne aplikacije omogočajo, da nakupovalni seznam delite tudi z drugimi, ga urejate prek spletnega brskalnika, skenirate črtno kodo in izračunate, koliko boste v trgovini zapravili.

Pri večjih nakupih si vzemite čas za raziskovanje.

Pri takšnih nakupih je pomembna racionalna in ozaveščena izbira, pri tem pa si lahko pomagata z domačimi ter tuji potrošniškimi testi.

Zastavite si tri ključna vprašanja.

- Ali to zares potrebujem?
- Ali moram to nujno kupiti (in imeti) ali si lahko izposodim, najamem ali delim?
- Ali lahko kupim rabljeno?

V TRGOVINI

Razmišljajte o posledicah nakupa.

Kakšen vpliv ima moj nakup na okolje (embalaža, uporabljeni materiali itd.)? Ali bo izdelek trajal dolgo ali ga lahko uporabim le enkrat? Koliko je izdelek učinkovit glede na porabo energije in materialov? Ali so v izdelku okolju škodljive snovi? Ali resnični proizvajalci (delavci v tovarni ali kmetijstvu) dobijo pravično plačilo?

Nakupovalni seznam ohranja nakupovanje v sprejemljivih okvirih

Upošteвайте pravilo desetih sekund.

Preden izdelek odnesete na blagajno, se ustavite za deset sekund in si postavite dve vprašanji: **Zakaj to kupujem? Ali to potrebujem?** Če ne najdete prepričljivega odgovora, ga vrnite na polico.

1,2,3,4,5,
6,7,8,
9,10

Ali to res potrebujem?

Sodoben potrošnik je ustvarjalen in odgovoren.

Hiperpotrošništvo se počasi, a zanesljivo poslavlja. Vedno bolj nam je jasno, da nepremišljeno nakupovanje in posedovanje vedno več stvari ne prinaša pravega zadovoljstva, občutka sreče ter izpolnjenosti.

Ozaveščenost, da stvari ponovno uporabljamo, prodajamo, souporabljamo ali si jih izmenjujemo, postaja del našega vsakodnevnega ravnanja.

Nova pravila oglaševalskih in potrošniških trendov:

1 Ustvarjalnemu in zadovoljnemu potrošniku ni več najbolj pomembno, kaj ima, ali kaj kupi, ampak **kaj lahko sam naredi, preuredi in (po)ustvari**. Ročne spretnosti, kot so šivanje, kvačkanje ali pletenje, oblikovanje in izdelovanje pohištva, vrtnarjenje ipd., so edinstvena priložnost za izražanje sebe, kakovostno preživljanje prostega časa ter občutenje zadovoljstva, ko ustvarimo nekaj svojega, drugačnega, uporabnega.

2 Vedno več je blagovnih znamk, ki od kupcev terjajo, da so tudi sami **družbeno odgovorni**. Trgovine brez embalaže, ukinjanje (brezplačnih) plastičnih vrečk, pravična trgovina ipd.

3 **Ponovna prodaja in zamenjava stvari** sta novi, najbolj priljubljeni obliki recikliranja. Da prodate svoje stanovanje ali avto, je seveda povsem običajna praksa, zdaj pa se menjanje lastnikov razširja tudi na vse druge stvari. Dogodki zamenjav postajajo vse bolj priljubljena oblika druženja v Združenih državah Amerike, Veliki Britaniji in drugje po svetu.

Preobrazba pohištva.

Jeans v novi podobi.

Koledar postane darilna vrečka.

Ponovna uporaba je velika priložnost za vse nas.

Ponovna uporaba je alternativa brezglavemu potrošništvu in prepričanju, da je novo kratko malo boljše od starega ali že uporabljenega. Kar ne potrebujemo več, ni odpadek, pač pa priložnost, da ga v enaki obliki uporabi nekdo drug ali pa z manjšimi posegi dobi drugo uporabno vrednost.

Moja formula odgovornega ravnanja

PREMISLITE: Pred nakupovanjem premislite, ali izdelek resnično potrebujete in ali lahko kupite tak izdelek, ki vam bo služil večkrat in dalj časa.

IZPOSODITE SI: To, da si v družini in sorodstvu eno stvar deli več ljudi, obstaja že od nekdaj.

PREDELAJTE: Preden izdelek zavržete, razmislite, ali ga lahko kako drugače uporabite, mu z manjšimi posegi spremenite namembnost ali ga nekomu podarite.

IZMENJAJTE: Številni dogodki zamenjav se razširjajo tudi pri nas. Izmenjujete lahko oblačila, igrače, knjige, pridelke, ponesrečena darila ...

KUPITE RABLJENO, PREDELANO ALI POPRAVLJENO: Izbirajte stvari, ki so trajne tako po kakovosti kot po obliki.

Enkratno je stvari uporabljati večkratno.

V Zbirnem centru Radovljica je zaživelo novo **Središče ponovne rabe**, namenjeno sprejemu, obnovi in prodaji rabljenih predmetov. Ponovna raba izdelkov ima pomembno vrednost za trajnostni razvoj okolja, obenem pa spodbuja k varovanju okolja s preprečevanjem nastajanja odpadkov.

Ponovna uporaba posredno prispeva k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, podaljša življenjsko dobo izdelkov, zmanjša količino odloženih odpadkov na odlagališčih in vpliva na varčevanje s surovinami ter naravnimi viri.

Kje lahko oddate uporabne predmete?

Prebivalce občine Radovljica vabimo, da predmete, ki jih ne potrebujejo, oddajo **v zbirnem kotičku za sprejem uporabnih predmetov v Zbirnem centru Radovljica**. V

Prej

Potem

Štacuna Brvač vas s svojo ponudbo ne bo pustila ravnodušnega.

Fundaciji Vincenca Drakslerja jih bodo obnovili in jim dali novo uporabno vrednost.

Seveda jih še posebej razveselijo očiščeni predmeti. Navodila za uporabo so v primeru, da gre za še delujoče tehnične predmete (elektronika, gospodinjski aparati, električno orodje ...) zelo dobrodošla.

Za občane radovljiške občine je po predhodnem dogovoru za večje, še uporabne predmete, kot so npr. pohištvo in večji gospodinjski aparati, možen ogled in prevzem na lokaciji.

Uporabniki komunalnih storitev lahko koristijo tudi brezplačno naročilo kosovnih odpadkov Komunale Radovljica, d.o.o., za tekoče leto.

V Štacuni Brvač je priložnost za ugoden nakup.

Štacuna Brvač se nahaja sto metrov od zbirnega kotička v stavbi Centralne čistilne naprave Radovljica. Tam lahko **po ugodnih, simboličnih cenah** kupite manjše kose pohištva, male gospodinjske aparate in računalniško opremo, opremo za dom in prosti čas, športno opremo, preoblikovana rabljena oblačila, knjige, igrače – skratka vse, kar je dobro ohranjeno, obnovljeno in zato še uporabno.

Na voljo so tudi novi izdelki, ki nastajajo v delavnicah socialnega podjetja v Pristavi pri Trziču.

Veseli bodo vašega obiska!

Kako lahko zmanjšate količino zavržene hrane, prihranite denar in varujete okolje?

Podatki kažejo, da na svetu zavržemo približno tretjino vse pridelane hrane. Skoraj polovica zavržene hrane je med odpadki pristala zato, ker smo kupili več hrane, kot jo potrebujemo.

Hrana med ostalimi odpadki zaradi zgoščevanja in razgradnje povzroča toplogredni plin metan. Ta je pri tvorbi tople grede 25-krat učinkovitejši kot ogljikov dioksid. Za gospodinjstva zavržena hrana predstavlja tudi strošek, saj **zavržemo** za povprečno **250 evrov hrane na leto**. Slovenci zavržemo največ kruha, sadja in sveže zelenjave ter mlečnih izdelkov in jajc.

Najpogostejša razloga, zakaj zavržemo toliko hrane, sta, da porabe hrane ne načrtujemo, ostankov pa velikokrat ne znamo pametno uporabiti.

DESET PRAKTIČNIH ZAPOVEDI ZA MANJ ZAVRŽENE HRANE

1 Svoje obroke načrtujte za cel teden. Pri tem vam lahko pomagata aplikaciji za kuharske recepte in izdelovanje nakupovalnih seznamov. Tako vam idej, kaj storiti s presežki hrane, ne bo manjkalo.

2 Preverite, katere sestavine za obroke imate doma, nato napišite **seznam živil**, ki jih še potrebujete. Kupujte nepakirano sadje in zelenjavo, saj lahko tako kupite ravno

Količino živilskih odpadkov bi lahko zmanjšali za dve tretjini, če bi zavrgli le tisto, kar je pri hrani nujen odpadek.

toliko, kolikor potrebujete. Ne kupujte izdelkov samo zato, ker so v akciji. Bodite iskreni do sebe. Ali bi akcijske izdelke po redni ceni uvrstili na svoj nakupovalni seznam?

3 V trgovino ne hodite lačni, sicer boste zagotovo nakupili ogromno nepotrebni izdelkov. Vedno vzemite nakupovalni seznam, sicer boste kupovali brezglavo. V trgovino tudi ne hodite vsak dan, temveč **v tednu določite dan** ali dva **za nakupovanje**, nato pa vsak mesec vsaj enega od teh dni namenoma preskočite.

4 Preverite datume. Roki trajanja so le orientacijski. Pozorni bodite na datume na nalepkah: »**uporabno do**« pomeni, da je živilo varno za uporabo do navedenega datuma (npr. meso in ribe); »**uporabno najmanj do**« pa označuje datum, do katerega je izdelek pričakovane kakovosti. Živilski izdelki so varni za uporabo tudi po datumu, navedenem ob oznaki »uporabno najmanj do«. Če živila ne potrebujete takoj, izberite raje živilo z daljšim datumom uporabe ali pa ga kupite, ko ga boste res potrebovali.

5 Poskrbite za ustrezno vzdrževanje hladilnika. Preverite tesnila in temperaturo hladilnika. Da bi hrana dolgo ostala sveža, jo moramo shranjevati na temperaturi 1–5 °C.

6 Red v hladilniku. V hladilniku vedno sledite načelu **prvi noter, prvi ven**. Prednost imajo sveže sestavine, konzerve bodo zdržale še dolgo. Novo kupljene izdelke postavite zadaj, izdelke, ki so že v hladilniku, pa premestite spredaj. S pravilnim zlaganjem boste zavrgli manj hrane s pretečenim rokom uporabe.

7 Postrezite manjše obroke, saj lahko hrano po potrebi dodate.

8 Porabite ostanke hrane. Ostanki so v resnici enako dobri kot takrat, ko so bili še svež obrok. **Kulinarični portali** ponujajo zanimive recepte, kako porabiti kuhane testenine, riž, krompir ... Neugleden kos zelenjave in zmehčan kos sadja sta stvar oblike, ne vsebine. Izkoristite njune hranljive snovi za juho ali smuti. Tudi pijača iz obtolčene pločevinke ima še vedno isti okus.

9 Jed presenečenja na jedilniku enkrat tedensko. Če boste na pult zložili zalogo, boste presenečeni, kaj vse skrivate doma. Igrajte se igro »izprazni hladilnik«, se zabavajte in nasitite lačna usta.

10 Kuhajte z glavo, ne z očmi. Če kuhate sestradani, od predvidene količine zlahka odštejete polovico. Če skuhate preveč, hrano zamrznite – neko sončno nedeljsko popoldne vam bo zagotovo prišla prav.

1. Jajca hranite v originalni embalaži na višjih policah hladilnika, nikakor ne na vratih, ker se zaradi odpiranja vrat temperatura nenehno spreminja.

2. Surovo mesto, perutnino, ribe in morske sadeže hranite v zaprti posodi na najnižji polici v hladilniku. To je najhladnejša točka v hladilniku.

3. Sokove, marmelade, omake in maslo hranimo na vratih hladilnika, kjer je temperatura med 10–15 °C.

4. Živila v zamrzovalniku hranite v plastičnih, steklenih ali drugih primernih posodah, ki jih primerno označite z nalepko. Zabeležite vsebino, količino in datum pakiranja.

Hladilnik je ogledalo vašega odnosa do hrane.

Kaj pa v lokalu?

Če v gostilni ne morete pojesti naročenega, prosite natakarja, naj vam hrano zavije za domov. Z okoljskega in finančnega vidika je nedopustno, da hrano zavrzemo. Ni sramotno, če meso, rižoto, kos sladice – pač karkoli, česar niste mogli pojesti, odnesete s seboj in pojedete, ko boste spet lačni.

Kako porabiti ostanke mesa in kosti?

1. Piščančjih kosti ne gre kar preprosto zavreči. Iz njih lahko skuhate dobro **piščančjo jušno osnovo**, ki jo lahko zamrznete in uporabljate po potrebi.

2. Maščobo, ki ste jo odrezali od kosov svinjskega ali telečjega mesa, lahko zmehčate in predelate v **zimsko krmo** za prostoživeče ptice.

3. Če vam od kosila ostane kos ali dva kakršnega koli mesa, ga lahko naslednji dan narežete na manjše kose in dodate **zelenjavni enolončnici**.

4. Iz ostankov piščančjega mesa lahko naslednji dan pripravite slastne **sendviče**, ki jim dodate še majonezo, sir in liste zelene solate.

Korak za korakom do manj odloženih odpadkov.

Skupen cilj ločevanja odpadkov je, da ti ne končajo na odlagališču, temveč se vrnejo v nadaljnjo uporabo. Seveda se vsakomur kdaj pa kdaj zgodi, da po pomoči odloži odpadke v napačen zabojnik.

Zbrali smo nekaj nasvetov, ki lahko pomagajo pri učinkovitejšemu ločevanju. Vabimo vas, da preverite, ali lahko pomagajo tudi vam in vašim najbližjim.

1 Še enkrat preverite, kaj odlagate v zelene zabojnike za preostanek odpadkov. Vanje spada zelo malo odpadkov. Najpogostejši odpadki, ki jih odložite v zeleni zabojnik, so plenice, mački pesek in vrečke iz sesalnika.

2 Preden odložite embalažo v ustrezen zabojnik, jo izpraznite. Če embalaže ne morete izprazniti, jo odložite v zeleni zabojnik za preostanek odpadkov.

3 Embalažo pred odlaganjem stisnite oziroma zložite. Tako lahko odložite do desetkrat več embalaže. Za njeno stiskanje vam svetujemo uporabo enostavnih in učinkovitih pripomočkov, ki jih lahko kupite tudi na blagajni Komunale Radovljica, d.o.o.

4 Uporabljene papirnat brisače, serviete in robčke odložite v zabojnik za biološke odpadke ali na kompostnik, saj ne spadajo med mešane komunalne odpadke ali papir.

5 Za odlaganje bioloških odpadkov uporabite biorazgradljive ali papirnat vrečke. Pogosto se dogaja, da biološke odpadke pravilno ločimo, a jih v zabojnik odvržemo v klasični plastični vrečki.

Z odlaganjem odpadkov na odlagališče onesnažujemo okolje in izgublamo dragocene surovine.

6 Sestavljena embalaža spada v zabojnik za embalažo. Če je embalaža iz različnih materialov (papir ali karton in plastika), nedvomno spada v zabojnik za embalažo.

7 Neuporabna kuhinjska posoda (emajlirana, teflonska, iz nerjavečega jekla) sodi med kosovne odpadke. Odpeljete jo lahko v najbližji zbirni center ali jo oddate hkrati z drugimi zbranimi kosovnimi odpadki.

8 Jedilno olje, vata in vatirane palčke ne spadajo v straniščno školjko. Ti odpadki povzročajo velike težave v kanalizacijskem sistemu, poleg tega pa ogrožajo zdravje delavcev, ki skrbijo za nemoteno delovanje sistema. Odpadna olja in masti zato zbiramo v posodah, vložke, vlažilne robčke, vatirane palčke in kondome pa vržemo med preostanek odpadkov.

Kakovostne biorazgradljive vrečke in podloge lahko po ugodnih cenah kupite tudi na blagajni Komunale Radovljica, d.o.o.

Mislimo zeleno!

Kako ravnati z nevsakdanjimi odpadki?

Večjih kosovnih odpadkov ne odložimo v zabojnik za mešane odpadke ali poleg njega. Ti odpadki sodijo med kosovne odpadke, ki jih lahko oddate v Zbirnem centru Radovljica ali naročite kosovni odvoz.

Vsako gospodinjstvo letno prejme tudi dve dopisnici, s katerima lahko naroči brezplačen odvoz do štirih kubičnih metrov kosovnih odpadkov. Prosimo, da kosovnih odpadkov ne odlagate na zbiralnicah.

Neuporabno belo tehniko, prenosne telefone, računalnike, televizorje lahko oddate v zbirnih centrih komunalnih odpadkov, lahko pa tudi pri prodajalcu, kjer kupite nove izdelke. Še uporabne predmete lahko namenite za ponovno uporabo.

Preprečujte nastajanje odpadkov in uporabne predmete oddajte v zbirnem kotičku Središča ponovne rabe v Zbirnem centru Radovljica.

Odvoz kosovnih odpadkov poteka prek priloženih dopisnic.

Izrabljene baterije lahko oddate v trgovini, v kateri ste jih kupili. V večjih trgovinah, kjer prodajajo baterije ali aparate na baterije, stoji blizu blagajne temu namenjena škatla. Baterije lahko oddate tudi v Zbirnem centru Radovljica ali na nekaterih poštah.

Nevarni odpadki morajo v zbirni center. Ena največjih napak je, da se v napačnem zabojniku znajdejo nevarni odpadki. Ti nastajajo prav v vsakem domu: čistila, barve, kozmetični izdelki, zdravila, baterije, kartuše in tonerji, termometri, varčne žarnice, insekticidi, razkužila, lepila, osvežilci zraka ...

Stare kartuše lahko pustite v trgovini, v kateri ste kupili nove. Ob vračilu stare kartuše, ki jo je mogoče obnoviti, boste dobili popust, nekatere pa lahko polnite tudi sami.

V trgovino lahko vrnete tudi **star avtomobilski akumulator, motorno olje** pa zamenjate na bencinski črpalki ali pri serviserju.

Odpadna zdravila lahko brezplačno oddate osebju v javnih lekarnah, specializiranih prodajalnah, pri veterinarjih in v zbirnem centru. Prosimo, da zdravila oddajate brez papirnate embalaže.

Nevarni odpadki naše okolje še posebej ogrožajo, zato sodijo v zbirni center.

Zakaj kompostirati?

S kompostiranjem se vključujete v eno najbolj okoljevarstvenih dejavnosti današnjega časa. Organski odpadki na odlagališču ob pomanjkanju zraka zgnijejo, pri čemer nastaja toplogredni plin metan. Kot pri naravnih procesih v gozdu, tudi v kompostniku organski odpadki ob zadostni prisotnosti zraka strohnijo v rodovitni humus.

Biološke odpadke moramo zbirati ločeno in poskrbeti, da se ne mešajo z drugimi odpadki. Te odpadke lahko hišno kompostiramo ali jih odlagamo v rjave zabojnike.

Humus pridelamo med šestimi in dvanajstimi meseci. Zemlji vrača del izrabljenih snovi in nadomešča uporabo hlevskega gnoja in mineralnih gnojil.

Kako ga uporabljamo?

Uporabljamo ga tako, da ga plitvo zamešamo v zemljo. Če ga potresemo po površini, ga moramo zaščititi z zastirkro (suha trava). **Presejan kompost** uporabimo za lončnice in gredice, kjer sejemo drobno seme, **grob nepresejan** pa za gnojenje sadnega drevja in večjih rastlin v vrtu ali pa ga ponovno damo na kompostni kup.

Iz sto kilogramov bioloških odpadkov pridelamo šestdeset kilogramov kakovostnega komposta.

Če je mogoče, imamo dva kompostnika: v prvem med letom zbiramo odpadke, v drugem pa jeseni začnemo kompostirati.

Osnovni napotki za kompostiranje

Vrtni kompostnik naj:

- bo preprost silos iz lesa, kovine ali plastike s pokrovom in luknjami oziroma režami v stenah in pokrovu zaradi potrebnega zračenja;
- bo postavljen v polsenci;
- stoji na zemlji, da imajo deževniki prosto pot;
- ima prostornino okoli enega kubičnega metra.

Kaj sodi v kompostnik?

Opadki iz kuhinje

V vrtni kompostnik sodijo:

- ostanki hrane, razni olupki, zelenjava;
- ostanki kave in čaja s filtri;
- zmlet ali raztrgan papir in lepenka (razen barvnih revij);
- roževina in lesni pepel.

5- do 10-litrsko plastično vedro s pokrovom za zapiranje najpozneje v desetih dneh izpraznite na kompostni kup.

Opadki z vrta

V vrtni kompostnik sodijo:

- trava, pleveli preden semenijo, ostanki vrtnin, zdravilna zelišča, slama, stelja;
- zmleto vejevje sadnega drevja, grmičevja, žive meje;
- olesenele rastline;
- okrasne rastline, ovenelo cvetje, listje;
- žaganje (v tankih plasteh).

Mislimo zeleno!

Recept za dober kompost

1 Dobra mešanica vseh organskih odpadkov:

- zbirajte kuhinjske in vrtno odpadke ob kompostnem kupu;
- kuhinjske odpadke vedno pokrijte;
- večje kose razrežite;
- kompost oblikujte v plasteh, debelih 20–30 cm;
- odpadke predhodno dobro premešajte: suh in moker, droben in grob material;
- mešajte tri dele: po en del kuhinjskih odpadkov, trave ter listja, lesa ali dodatkov.

2 Vlaga je pomembna, mokrota škodi:

- uporabite le vlažen, a ne premoker material;
- za življenje v kompostu je najbolj prijazno vlažno okolje, zato se ne sme nikoli izsušiti in tudi ne preveč napiti;
- mešajte: suh in vlažen, grob in fin, uležan in svež, kuhinjske odpadke in odpadke z vrta;
- če je potrebno, ga navlažite.

3 Rahla, zračna postavitvev:

- mešajte kompost in strukturni material;
- za lepo oblikovan in rahel kompostni kup je treba dodajati tudi debelejši strukturni material, npr. zdrobljene ostanke žive meje in dreves.

4 Zaščita pred mrazom:

- obdajte kompostni kup s plaščem iz trave, prsti ali slame. Leto bo ščitil kup pred mokroto ali izsušitvijo in bo vzdrževal toploto v njem. V kompostnem kupu ostanejo hranilne snovi. Zgornja plast ostane vlažna in tudi v njej nastaja kompost.

5 Prestavljanje kompostnega kupa:

- ko kompost nekaj časa stoji, ga znova premešajte in kompostni kup na novo postavite;
- material razrahljajte in prezračite, zunanjo plast prestavite v sredino kompostnega kupa, s čimer pospešite zorenje.

Kompost na zelenjavnem vrtu pomešamo v zgornjo plast zemlje. Okoli grmovnic in drevja ga potresemo. Po prvi spomladanski košnji trate ga enakomerno potresemo po zemlji.

Kompostni kup

žagovina

listje

kuhinjski odpadki

živalski odpadki

vrtni odpadki

kuhinjski odpadki

veje

Za več informacij o kompostiranju obiščite www.komunala-radovljica.si.

mešani organski odpadki

vmesna plast - zrel kompost ali zemlja

drenažni sloj

Kotiček za starše

Doslednega ločevanja se otroci igrave naučijo doma, v vrtcih in šolah. Pri ozaveščanju starši pogosto pozabljajo, da je ločevanje odpadkov šele tretje najbolj zaželeno vedenje. S trajnostnega vidika je najbolj zaželeno preprečevanje nastajanja odpadkov in ponovna raba izdelkov. Skromnost je tista vrlina, na kateri temelji vzgajanje ustvarjalnega in odgovornega potrošnika.

Vzgoja za skromnost v svetu preobilja*

V sodobnem svetu, prepolnem vsega, prihaja trend minimalizma oziroma preprostosti vse bolj do veljave. Tisti, ki se odločijo za takšen način, ugotavljajo, da so veliko bolj srečni in umirjeni, da si želijo manj kot prej ter da bolj cenijo tisto, kar imajo. Ko se odločite, da boste svoje otroke vzgajali v skromnosti, se morate zavedati, da boste hodili proti močnemu toku medijskega oglaševanja in potrošništva.

Kaj lahko storite, da se uprete materializmu?

1 Ne počutite se krive. Sodobni starši se počutijo, kot da so otroku odvzeli »najboljše«, če jih ne vpišejo na vsako dejavnost, jih peljejo vsak teden v kino ali jim ne kupijo vseh potrebnih igračk za njihov umski razvoj. To ni res. To je le ustvarjanje namišljenih potreb s pomočjo oglaševanja. Ste res prepričani, da so Novakovi otroci na boljšem, ker ves prosti čas presedijo pred televizijo ali se igrajo igrice?

2 Zmanjšajte vpliv medijev. Oglaševanje manipulira z našim razmišljanjem, ko nas prepričuje, kaj moramo storiti, kupiti ...

3 Izposoja ima prednost pred nakupom. Uporabite knjižnice! Te so ustanovljene z razlogom. Če je le mogoče, se poslužujte izposojanja tudi na drugih področjih.

4 Ponovna raba izdelkov je priložnost za ustvarjalnost in prijetno druženje.

5 Vključite svoje otroke v »pospravljanje«. Pripravite jim škatlo, kamor lahko odložijo vse predmete, ki jih ne potrebujejo več. Nato jih darujte v dobrotelne namene. Pri tem ne pozabite na lasten zgled.

Življenje v skromnosti ne pomeni, da ne smemo kupiti nobene stvari, ki bi nam olajšala ali osrečila življenje. Pomeni pa to, da se odpovemo nespametnemu potrošništvu in vzgoji otrok v veri, da so vredni toliko, kolikor imajo materialnih stvari.

6 Bodite odkriti. Ko greste na obisk k Novakovim, otroka na to pripravite. Povejte mu, da imajo Novakovi drugačen način življenja kot vi, da so vam pomembnejši skupni trenutki kot pa kopičenje stvari. Povejte mu, da je vam bolj pomembno to, da lahko greste v živalski vrt, obiščete vodni park, greste na izlet v naravo, se vozite s kolesom

7 Negujte stike z različnimi družinami. Druženje z Novakovimi je dobrodošlo, koristno pa je, da si poiščete tudi družbo družin, ki imajo podobno filozofijo kot vi. Ko se bodo vaši otroci družili, bodo uživali v ustvarjalnosti namesto, da bi z zavistjo gledali na Novakovega otroka.

Kako je pa pri vas? Tudi vaša družina sodi med »zbiralce modernega ugodja«?

Ustvarjanje iz odpadnega materiala je priložnost za prijetno in poučno preživljanje skupnih trenutkov.

Informacije

Za več informacij obiščite
www.komunala-radovljica.si

Pišite na naslov

Komunala Radovljica, d.o.o.,
Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica.

Pišite na e-naslov info@komunala-radovljica.si.

Obiščite nas vsak delavnik od 8.00 do 14.30.

Informacije za področje ravnanja z odpadki

Telefon: 04 537 01 31 ali 04 537 01 32

Obračun storitev, reklamacije in blagajna

Telefon: 04 537 01 19

Zbirni center Radovljica

Prenosni telefon: 041 731 488

Delovni čas

ponedeljek, torek, četrtek, petek	od 8. do 16. ure
sreda	od 8. do 18. ure
sobota	od 8. do 12. ure

Središče ponovne rabe

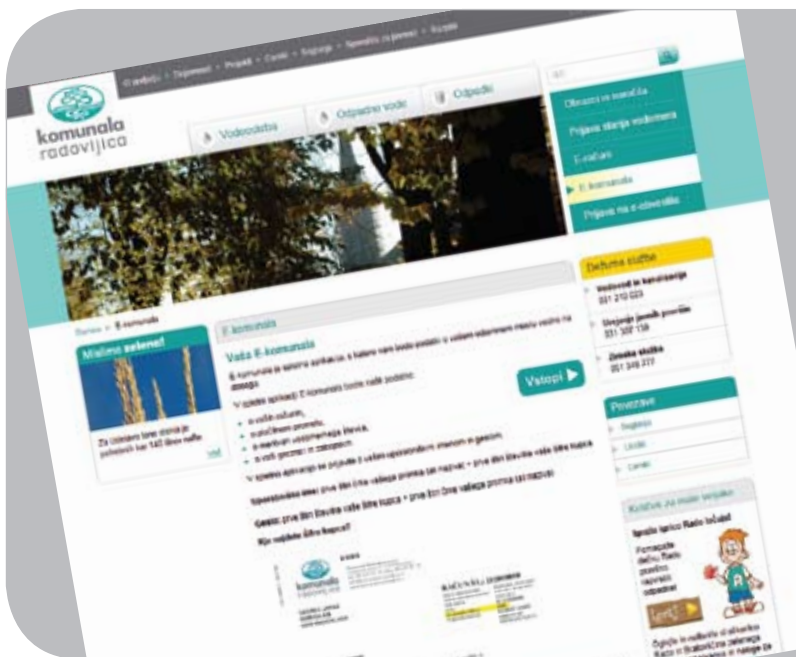
Prenosni telefon: 040 256 770

E-naslov: stacuna.brvac@t-2.si

Facebook: www.facebook.com/stacuna.brvac

Splet: www.omamljen.si

Delovni čas	Zbirni kotiček	Štacuna Brvač
ponedeljek, torek, četrtek, petek	od 8. do 16. ure	od 10. do 15. ure
sreda	od 8. do 18. ure	od 12. do 18. ure
sobota	od 8. do 12. ure	zaprto

E-komunala je vir uporabnih informacij.

Izdala in založila: Komunala Radovljica, d.o.o.

Uredili: Blanka Mrak in Mojca Dolar, Komunala Radovljica, d.o.o.

Oblikovanje: Nataša Artiček

Lektoriranje: Polona Hadalin Baša

Fotografije: Oto Žan, arhiv podjetij Komunala Radovljica, d.o.o.,

Slopak, d.o.o., in Zeos, d.o.o.

Tisk: Tiskarna Radovljica, d.o.o.

Naklada: 7.300

Radovljica, december 2015

**komunala
radovljica**

Komunala Radovljica, d.o.o.
Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica
T: 04/537 01 11
E: info@komunala-radovljica.si
www.komunala-radovljica.si

Mislimo zeleno!